

Гаврилюк А.А., студент групи Л-19б,
факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Вінницький національний технічний університет

ЕКОЛОГІСТИКА ЯК НАПРЯМОК РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКИХ ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

З точки зору процесу глобалізації та інтегрування економічних систем в міжнародний економічний простір компанії, які очікують завоювати світовий ринок починають приділяти все більше уваги питанням захисту оточення. Зосередження діяльності підприємств світового масштабу приділяється оптимізації логістичних процесів, як головного чинника росту ефективності їх діяльності. Велика увага екологічним аспектам логістики викликана різними причинами, одними з яких є інформування споживачів через екомаркування, зростання економічних стимулів щодо захисту екології, більша увага до заходів регулювання у цій сфері, ріст попиту на фахівців із захисту оточення. Однак для компанії найбільш мотивуючим фактором є бажання формування у клієнтів екологічний імідж компанії.

Одна з гіпотез “зеленої” логістики [1] вважає, що для вдосконалення промислових систем можна використовувати принципи, подібні до природних систем. З точки зору інженерної екології компанії технологічного кола вважаються аналогами організмів у біосфері, а тому їх конкуренцію порівнюють з природним відбором. Компанії, які орієнтуються лише на економічні результати своєї діяльності, ставлять під загрозу свою репутацію та можливість майбутнього розвитку в економічному середовищі. Тому необхідно забезпечити відповідальність усіх учасників ланцюга поставок за інтереси суспільства. Як свідчить зарубіжний досвід, успіх сучасних конкурентоспроможних підприємств можна пояснити реалізацією відповідної екологічної політики у сфері маркетингу та логістики. Незважаючи на динаміку перевезень через територію України та оцінку екологічних ризиків, вітчизняні компанії рідко звертають увагу на це питання. Тому вона дуже актуальна для сучасної вітчизняної дійсності.

Екологістика розглядається як нова філософія, спрямована на збалансовану інтеграцію економічних, екологічних та соціальних аспектів у логістичній системі [2]. Тому екологічні завдання включають зменшення споживання невідновлюваних та частини відновлюваних ресурсів у логістичному ланцюгу, а також зменшення шкідливого впливу логістичного процесу на навколишнє середовище. Сфера охорони довкілля повинна охоплювати внутрішні процеси підприємства (з метою охорони здоров'я працівників) і невиробничі приміщення (для зменшення негативного впливу шкідливих речовин, забруднювачів повітря, вібрації та шуму). Україні необхідно приділяти особливу увагу питанню ефективної утилізації та повторного використання відходів [3-12], зокрема твердих побутових відходів для перевезення яких використовуються сміттєвози [13-15], що характеризуються різноманітністю конструкцій [16-20]. Перевезення твердих побутових відходів здійснюється такими видами сміттєвозів: сміттєвози з боковим і сміттєвози із заднім завантаженням. Сміттєвози із заднім завантаженням мають більший об'єм для транспортування твердих побутових відходів і досягають більшого рівня ущільнення, ніж сміттєвози з боковим завантаженням. До основних технологічних операцій, які повинен проводити сміттєвоз відносять: завантаження твердих побутових відходів, їхнє ущільнення, транспортування та вивантаження на звалищі майданчики, сміттєспалювальні пункти або сміттєпереробні заводи. Сміттєвози класифікуються також за типом контейнера: відкриті та закриті. Обидва види, якщо не доукомплектовані додатковим обладнанням, завантажуються вручну. Подальше транспортування вантажу відбувається звичайним способом. Іншим важливим аспектом є підвищення ефективності використання деяких відновлюваних джерел енергії (таких як деревина, вода та земельні ресурси) і поступовий перехід на «чисту» енергію.

Серед усіх функціональних сфер транспортна логістика завдає найбільшої шкоди навколишньому середовищу. Україна має великий потенціал у використанні менш шкідливих транспортних засобів та розвитку ефективної національної логістичної системи, але вона також є однією з найбільш забруднених територій Європи. У списку країн за Індексом екологічної ефективності Всесвітнього економічного форуму Україна посідає 109 місце, а за Індексом ефективності логістики – 80 місце серед 160 представницьких країн [2]. Низька якість транспортної інфраструктури є перешкодою для взаємодії між різними галузями. Низький приплив інвестицій, висока амортизація основних засобів, низький рівень внутрішнього та зовнішнього екологічного та культурного розвитку обробної промисловості ускладнюють ситуацію.

Висновки. Таким чином, екологія дійшла своїм впливом і до логістики та створила такий підвид як екологістика, тому керівникам українських підприємств необхідно звернути увагу на реалізацію

екологічних принципів на підприємстві, щоб зменшити шкідливий вплив на навколишнє середовище, тим самим підвищивши ефективність діяльності підприємства.

Література

1. Маргіта Н.О., Білоніжка У.З. Сучасні тенденції впровадження «зеленої» логістики. URL: https://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2014_1_279_286.pdf
2. Горайстова Є.С., Луценко І.С. Екологістика як перспективний напрям розвитку українських підприємств в умовах поглиблення світової природної кризи. URL: <http://conf.management.fmm.kpi.ua/proc/article/view/129611>
3. Ковальський В.П., Бондарь А.В. Шламосолокарбонатий прес-бетон на основі відходів промисловості / В. П. Ковальський. Тези доповідей XXIV міжнародної науково-практичної конференції, 18-20 травня 2015 р. Харків, НТУ «ХП», 2015. С. 209.
4. Березюк О.В. Математичне моделювання прогнозування об'ємів утворення твердих побутових відходів та площ полігонів і сміттєзвалищ в Україні. Сучасні технології, матеріали і конструкції у будівництві. 2009. № 2(7). С. 88-91.
5. Очеретний В.П., Ковальський В.П., Бондар А.В. Використання відходів вапняку та промислових відходів у виробництві сухих будівельних сумішей. Сучасні технології, матеріали і конструкції в будівництві. 2009. № 1. С. 36-40.
6. Березюк О.В., Горбатюк С.М., Березюк Л.Л. Моделювання динаміки санітарно-бактеріологічного складу твердих побутових відходів під час літнього компостування. Вісник ВПІ. 2013. № 4. С. 17-20.
7. Крусір Г.В., Соколова В.І. Дослідження компостування харчової складової твердих побутових відходів закладів громадського харчування. Збірник тез доповідей 79 наукової конференції викладачів ОНАХТ, 16-19 квітня 2019 р. Одеса: ОНАХТ, 2019. С. 312-313.
8. Березюк О.В. та ін. Моделювання динаміки санітарно-бактеріологічного складу твердих побутових відходів під час весняного компостування. Вісник ВПІ. 2015. № 1. С. 29-33.
9. Сагдеева О.А., Крусір Г.В., Цикало А.Л. Дослідження впливу температурного режиму на перебіг процесів компостування органічного компоненту твердих муніципальних відходів. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені СЗ Гжицького. Серія: Харчові технології. 2018. № 20 (85). С. 155-161.
10. Березюк О.В. Визначення параметрів впливу на шляхи поведінки з твердими побутовими відходами. Сучасні технології, матеріали і конструкції у будівництві. 2011. № 2(10). С. 64-66.
11. Попович В.В. Еколого-техногенна небезпека сміттєзвалищ та наукові основи фітомеліоративних заходів їх виведення з експлуатації: дис. на здобуття наук. ступеня докт. техн. наук : спец. 21.06.01 "Екологічна безпека". Львів, 2017. 530 с.
12. Березюк О.В. Определение регрессии коэффициента уплотнения твердых бытовых отходов от высоты полигона на основе компьютерной программы "RegAnaliz". Автоматизированные технологии и производства. 2015. № 2 (8). С. 43-45.
13. Березюк О.В. Математичне моделювання динаміки гідроприводу робочих органів перевертання контейнера під час завантаження твердих побутових відходів у сміттєвоз. Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки. 2013. № 5. С. 60-64.
14. Попович В.В. та ін. Ефективність експлуатації сміттєвозів у середовищі "місто–сміттєзвалище". Науковий вісник НЛТУ України. 2017. Т. 27. № 10. С. 111-116.
15. Березюк О.В. Системи приводів робочих органів машин для збирання та первинної переробки твердих побутових відходів. Промислова гідраліка і пневматика. 2017. № 3 (57). С. 65-72.
16. Березюк О.В. Методика инженерных расчетов параметров навесного подметального оборудования экологической машины на основе мусоровоза. Современные проблемы транспортного комплекса России. 2016. № 2. С. 39-45.
17. Березюк О.В. Експериментальне дослідження процесів зневоднення твердих побутових відходів шнековим пресом. Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2018. № 5. С. 18-24.
18. Березюк О.В. Привод зневоднення та ущільнення твердих побутових відходів у сміттєвозі. Вісник машинобудування та транспорту. 2016. № 2. С. 14-18.
19. Bereziuk O. and all. Ultrasonic microcontroller device for distance measuring between dustcart and container of municipal solid wastes. Przegląd Elektrotechniczny. Warszawa, Poland, 2019. No. 4. Pp. 146-150.
20. Березюк О.В. Шляхи підвищення ефективності пресування твердих побутових відходів у сміттєвозах. Сучасні технології, матеріали і конструкції у будівництві. 2009. № 1 (6). С. 111-114.